

SİRKÜLER
Sayı: 2011/68

İstanbul, 15.03.2011
Ref: 4/68

Konu:

YABANCI ÇALIŞANLARIN TÜRKİYE’DE SİGORTALILIĞI HAKKINDA ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİKLER OLMUŞTUR

02.03.2011 tarih ve 27862 sayılı Resmi Gazete’de “Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” yayınlanmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun “Sigortalı Sayılmayanları” düzenleyen 6. maddesinin (e) bendine göre;

- Yabancı bir ülkede kurulu herhangi bir kuruluş tarafından ve o kuruluş adına ve hesabına Türkiye’ye bir iş için gönderilen ve yabancı ülkede sosyal sigortaya tabi olduğunu belgeleyen kişiler ile,
- Türkiye’de kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıp, yurt dışında ikamet eden ve o ülke sosyal güvenlik mevzuatına tabi olan kişiler

Türkiye’de sigortalı sayılmamaktadırlar. 12.05.2010 tarihli Sosyal Sigorta İşlem Yönetmeliği’nin 10’uncu maddesinin (d) bendinde de aynı açıklamalara yer verilmişti.

Ancak 5510 sayılı **Kanununun 6. maddesinde herhangi bir değişiklik olmamasına rağmen yukarıda belirtilen yönetmelik maddesi değiştirilerek yurt dışından geçici olarak gelenlerde sigortalı sayılmama süresi 3 ay ile sınırlandırılmıştır.**

Yönetmeliğin ilgili maddesinin değişiklik öncesi ve sonrası şekli aşağıdaki gibidir.

Değişiklik öncesi:

Değişiklik sonrası:

<p>Sigortalı sayılmayanlar MADDE 10 – (1) Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları hükümlerinin uygulanmasında;</p> <p>d) Yabancı bir ülkede kurulu herhangi bir kuruluş tarafından ve o kuruluş adına ve hesabına Türkiye’ye bir iş için gönderilen ve yabancı ülkede sosyal sigortaya tabi olduğunu belgeleyen kişiler ile Türkiye’de kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan, yurt dışında ikamet eden ve o ülke sosyal güvenlik mevzuatına tabi olanlar,</p>	<p>Sigortalı sayılmayanlar MADDE 10 – (1) Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları hükümlerinin uygulanmasında;</p> <p>d) Yabancı bir ülkede kurulu herhangi bir kuruluş tarafından <u>ve</u> o kuruluş adına <u>ve</u> hesabına Türkiye’ye bir iş için <u>en fazla üç ay süreyle</u> gönderilen <u>ve</u> yabancı ülkede sosyal sigortaya tabi olduğunu belgeleyen kişiler ile Türkiye’de kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan, yurt dışında ikamet eden ve o ülke sosyal güvenlik mevzuatına tabi olanlar,</p>
--	--

Tabii burada **ikili sosyal güvenlik anlaşmaları** da dikkate alınmalıdır.

Örneğin: Türkiye ile Hollanda arasında akdedilen ikili sosyal güvenlik anlaşmasına 8. maddesine göre; taraflardan birisinde mukim bir firmanın adı ve hesabına diğer ülkeye gönderilen kişinin, bu diğer ülkenin sosyal güvenlik mevzuatına tabi olması açısından geçmesi gereken süre 24 aydır. Söz konusu çalışma süresinin 24 ayı geçeceği olasılığı bulunması halinde iki ülkenin sosyal güvenlik kuruluşlarının mutabık kalması halinde söz konusu süre uzatılabilecektir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE HOLLANDA KRALLIĞI ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK HAKKINDA SÖZLEŞME

MADDE 7

Bu kısım hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Akit Taraflardan birinin ülkesinde çalışan işçiler veya benzerleri, ikametgahlarının diğer Akit Taraf ülkesinde bulunduğu kabul edilmesi veya bunların işverenlerinin yahut teşebbüs merkezinin diğer Akit Taraf ülkesinde bulunması hallerinde dahi, çalıştıkları tarafın mevzuatına tabidirler.

MADDE 8

Aşağıda yazılı haller yukarıdaki madde hükmünden istisna edilmiştir.

(a) Bir teşebbüsün hizmetinde olup, normal olarak, bu teşebbüsün Akit Taraflardan birinin ülkesindeki bir işyerine bağlı bulunan işçiler veya benzerleri, bir işin yapılması amacıyla, teşebbüs tarafından diğer Akit Taraf ülkesine gönderildikleri takdirde, **24 ay müddetle**, teşebbüs merkezinin bulunduğu Akit Taraf ülkesinde çalışıyorlarmış gibi bu taraf mevzuatına tabi tutulurlar. Diğer Akit Taraf ülkesindeki çalışma süresi 24 ayı aştığı takdirde, bu sürenin sona ermesinden önce, işçinin muvafakati ile işveren veya işverenin muvafakati ile işçi tarafından, 7 nci madde hükmünü uygulama durumunda olan Akit Taraf yetkili makamının muvafakati istenmek şartıyla teşebbüs merkezinin bulunduğu taraf mevzuatının uygulanmasına devam edilir. Yetkili makam, bu muvafakati, ancak diğer tarafın yetkili makamının da müsaadesini almak suretiyle verebilir.

(b) Merkezi Akit Taraflardan birinin ülkesinde bulunan ve gerek başkasının hesabına gerekse kendi hesabına, demir, kara, hava veya deniz yolu ile yolcu veya yük taşıyan veya deniz balıkçılığı işleri yapan bir teşebbüsün hizmetinde gezici olarak çalışan işçiler veya benzerleri, teşebbüsün merkezinin bulunduğu Akit Taraf mevzuatına tabidirler; şu kadar ki, teşebbüsün diğer Akit Taraf ülkesinde bir şubesi veya daimi temsilciliği varsa, şube veya temsilcilik tarafından çalıştırılan kimseler, şubenin veya daimi temsilciliğinin bulunduğu Akit Taraf mevzuatına tabidirler.

Bir diğerk örnek ise Fransa ile akdedilen anlaşmadan verilebilir. Fransa anlaşmasına göre de; diğerk ÷lkeye gönderilen personel o ÷lkede üç seneden az kalırsa kendi ÷lkesinin sosyal güvenlik hükümlerine tabi olacaktır. Personelin diğerk ÷lkede kalış süresi üç seneyi aşarsa; her iki ÷lkenin yetkili idari makamları veya bunların vekilleri arasında önceden ve müştereken mutabık kalınmak şartıyla, hangi ÷lkenin sosyal güvenlik hükümlerine tabi olunacağı belirlenecektir.

Diğerk ÷lkeler için ise o ÷lkelerle yapılan sosyal güvenlik anlaşmalarında yer alan hükümlerin dikkate alınması gerekmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE FRANSA CUMHURİYETİ ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK KONUSUNDA GENEL SÖZLEŞME

MADDE 3

(Sözleşmenin 6 ncı Maddesinin Uygulanması)

İşveren tarafından geçici olarak gönderilen işçiler (Üç yıla kadar):

Sözleşmenin 6 (1a) maddesinde öngör÷len işçilerden her birine, bağılı buldukları memleketin kurumlarınca «geçici olarak ayrılma» belgesi verilir. Bu belge, bir yandan işçinin o memleketin sosyal güvenlik mevzuatına tabi olarak kaldığını, diğerk yandan, kendisinin ve beraberindeki aile fertlerinin diğerk ÷lkede buldukları sürede hastalık ve analık sigortaları sağlık yardımlarından Sözleşmenin 16 ncı maddesi uyarınca ve bu Anlaşmanın 21 inci maddesinde öngör÷len şartlarla yararlanma hakkına sahip olduklarını teyit eder.

MADDE 4

İşveren tarafından geçici olarak gönderilen işçiler, (3 yıllık süreden sonra):Madde 4.(1) Sözleşmenin 6 (1b) maddesinin uygulanması için, işçinin bağılı bulunduğu memleketin yetkili idari makamı geçici olarak bulunduğu memleketin yetkili idari makamına gerekçeli bir talepname göndererek, ilgilinin o memleketin sosyal güvenlik mevzuatına tabi tutulmamasını veya tabi tutulma halinin devamını ister. Bu talepnameye, işçinin bağılı bulunduğu memleketin yetkili makamının mutabakatını kapsayan bir form÷lerden üç nüsha eklenir.

(2) İlgilinin geçici olarak bulunduğu memleketin mevzuatına tabi tutulmaması veya tabi tutulma halinin devamı hususunda bu memleketin yetkili makamının mutabık olması halinde bu makam, mutabakatını form÷ler üzerinde belirterek form÷lerin iki nüshasını işçinin bağılı bulunduğu memleketin yetkili makamına iade eder.

(3) İşçiye verilen «işçinin bağılı bulunduğu memleketin sosyal güvenlik mevzuatına istisnai olarak tabi tutulma belgesi» bir yandan ilgilinin kendi memleketinin sosyal güvenlik mevzuatına tabi olmaya devam ettiğini, diğerk yandan, Sözleşmenin 16'ncı maddesi uyarınca ve Anlaşmanın 21'inci maddesinde öngör÷len şartlarla kendisi ve beraberlerindeki aile fertleri için, Hastalık ve Analık Sigortaları sağlık yardımlarından yararlanma hakkını gösterir.

Özet olarak, yurt dışından geçici olarak Türkiye'ye gönderilen yabancı personellerin Türkiye'deki kalış süreleri **üç ayı aşarsa** Türkiye'deki sosyal güvenlik hükümlerine (5510 sayılı Kanun kapsamında SGK'ya işe girişinin bildirilmesi, prim hesaplanması ve bu primlerin aylık prim ve hizmet bildirgesi ile SGK'ya beyanı ve ödenmesi..v.d. hükümler) tabi olacaklardır. Bu yabancı personelin geldiği ülke ile Türkiye arasında ikili sosyal güvenlik anlaşması varsa bu durumda anlaşma hükümlerine bakılacak ve varsa bu anlaşmadaki özel düzenlemeler öncelikle dikkate alınacaktır.

Yönetmelikte yapılan değişiklik 2 Mart 2011 günü itibariyle yürürlüğe girmiştir.

Saygılarımızla,

**DENGE DENETİM YEMİNLİ
MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**

EK:

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

YÖNETMELİK

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığından:

**SOSYAL SİGORTA İŞLEMLERİ YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1 – 12/5/2010 tarihli ve 27579 sayılı Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine “bir iş için” ibaresinden sonra gelmek üzere “en fazla üç ay süreyle” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 2 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Yönetmelik hükümlerini Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
12/5/2010	27579
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
1	12/10/2010
2	28/10/2010